

หัวข้อคุณลักษณะ	รูปแบบการพัฒนาบทบาทครูที่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	
ผู้เขียน	นางสายฝน แสนใจพรหม	
ปริญญา	ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและพัฒนาการศึกษา)	
คณะกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. น้ำผึ้ง อินทะเนตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤตินันท์ สมุทรทัย อาจารย์ ดร. วชิรา เครือคำอ้าย	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์บทบาทครูที่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการแสดงบทบาทครูที่เลี้ยง ความต้องการและแนวทางการพัฒนาบทบาทครูที่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3) สร้างรูปแบบการพัฒนาบทบาทครูที่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ 4) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาบทบาทครูที่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สังเคราะห์องค์ประกอบ พฤติกรรมบ่งชี้บทบาทครูที่เลี้ยง โดยศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การจัดการเรียนรู้ และบทบาทครูที่เลี้ยง จำนวน 64 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร แบบตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบ พฤติกรรมบ่งชี้บทบาทครูที่เลี้ยง และแบบบันทึกการประชุมกลุ่มวิเคราะห์ชั้นตามติโดยใช้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการพัฒนาบทบาทครูที่เลี้ยง กลุ่มตัวอย่างเป็น ครูที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถานศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 640 คน จากการสุ่มแบบ 2 ขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการแสดงบทบาทครูที่เลี้ยง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 3 สร้างรูปแบบการพัฒนาบทบาทครูที่เลี้ยง ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนา หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้

รูปแบบการพัฒนาบทบาทครูพี่เลี้ยง กลุ่มตัวอย่างคือครูพี่เลี้ยง จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงบทบาทครูพี่เลี้ยง แบบประเมินความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยง และแบบประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการสังเคราะห์บทบาทครูพี่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 58 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ การส่งเสริมด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

2. สภาพปัจจุบันของการแสดงบทบาทครูพี่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและครูพี่เลี้ยงมีความต้องการในการพัฒนาบทบาทโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. รูปแบบการพัฒนาบทบาทครูพี่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนา องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการพัฒนา มี 4 ขั้นตอนคือ เตรียมความพร้อม น้อมสู่การปฏิบัติ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตามดูแลด้วยการประเมิน องค์ประกอบที่ 3 การติดตามประเมินผล รูปแบบมีคุณภาพด้านความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด มีความครอบคลุมอยู่ในระดับมาก และมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาบทบาทครูพี่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า หลังการพัฒนาครูพี่เลี้ยงมีพฤติกรรมกรรมการแสดงบทบาทในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุดทุกคน ครูพี่เลี้ยงมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาในระดับมากที่สุด ในด้านเนื้อหา กระบวนการ และประโยชน์ที่ได้รับ นักศึกษาทุกคนมีพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

Dissertation Title	A Model for Developing the Mentor Teachers' Roles in Promoting the Student Teachers' Learning Management Abilities	
Author	Mrs. Saiphon Sanjaiprom	
Degree	Doctor of Philosophy (Research and Development in Education)	
Advisory Committee	Lect. Dr. Nampueng Intanate	Advisor
	Asst. Prof. Dr. Ruetinan Samuttai	Co-advisor
	Lect. Dr. Wachira Kruekam-ai	Co-advisor

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to analyze the mentor teachers' roles in promoting the student teachers' learning management abilities, 2) to examine current conditions of the mentor teachers' roles, 3) to construct a model for developing the mentor teachers' roles in promoting the student teachers' learning management abilities, and 4) to study the effect of a model for developing the mentor teachers' roles in promoting the student teachers' learning management abilities. The research was divided into four steps. The first step was for studying of 64 documents relevant to professional experience teacher training, learning management, and mentor teachers' roles in professional experience teacher training. The research instruments included a document analysis record, an evaluation form, and a focus group recording form. The data were analyzed for an item-objective-congruence index, median and inter-quartile range. The second step was concerned with current conditions of the mentor teachers' roles and their needs for development. The respondents of this study were 315 mentor teachers and 325 student teachers of schools in the Rajabhat University Network. The data were collected by using a questionnaire and was analyzed for mean and standard deviation. The third step was to construct and evaluate the quality of the model. The obtained data were analyzed in terms of mean, and standard deviation. The fourth step was to study the effect of a model. The group used to study the effect of a model was

made up of 6 mentor teachers from 2 private schools and 2 public schools in the Rajabhat University Network. A model was conducted in the second semester of the academic year 2016. The research instruments included an evaluation form on mentor teachers' behavioral roles, a questionnaire on mentor teacher's satisfaction, and an evaluation form on the learning management ability of student teacher. The data were analyzed by mean and standard deviation, checking the consistency of the scores from multiple sources by using the Rater Agreement Index: RAI, and content analysis.

The result of analysis mentor teachers' roles in promoting the student teachers' learning management abilities consisted of 5 factors with 58 behavioral indicators which found that a learning assessment factor has a maximum number of behavioral indicators, next one was a creating a learning atmosphere, and learning management process factor has minimum number of behavioral indicators. 1) The current conditions of the mentor teachers' roles in promoting the student teachers' learning management abilities were at the intermediate level in all factors. 2) The overall need to develop the mentor teachers' roles was at the much level. Considering each item, most items were at the much level, which found the need to develop in learning assessment was at the highest level and common understanding, next one was learning media and educational multimedia.

The model included three components 1) the development principles which include theories, objectives, conditions, 2) the development process which includes preparation, implementation, sharing, and 3) the development evaluation which found that the model had the quality on its feasibility, appropriateness, validity, usefulness at the most level and comprehensiveness at much level.

1) The behavior scores of all mentor teachers in promoting the student teachers' learning management abilities was at the most level, and all of the rater agreement index were at a high level.

2) The mentor teacher's satisfaction was at the most level in the content of development process, the development process, and benefits of the development.

3) The overall learning management abilities of 5 student teachers were at the most level, and one person had the learning management abilities at much level. Moreover the rater agreement index was at a high level.